

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 19. Quid notandum sit circa arrhas, sponsalitiā largitatem, donum matutinum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

ideo promittere, quia censerent Deo placere & illum ita disponere, *Gob. n. 169.*

§. 13. Si Titius promiserit Matrimonium 132.

Cajæ acceptanti promissionem sed non repromittenti, & dubitetur, an Titius voluerit se absolute obligare, an tantum sub conditione, si Caja repromitteret, censendum est, quod non voluerit se absolute obligare, quia in dubio præsumitur id, quod plerumque fieri solet, sponsi autem non solent velle se obligare, nisi dependenter à reciproca repromissione, *Bonac. Avers. q. 3. f. 1. §. ult. Gob. n. 20. Spor. n. 135.*

§. 14. Si sponderint pro certo die, v. g. 133.

pro festo sancti Petri inire Matrimonium, nec addiderint, an dies ille esset pro terminanda, an verò pro urgenda obligatione, si necdum sit festum S. Petri, debet hoc dubium mutuo consensu determinari. Si festum adsit vel præterierit, debet unus alteri proponere executionem, promissi, qui, si renuat, videtur etiam alter se liber, nisi aliunde præsumeretur voluisse etiam post illum diem permanere obligationem. Videri possunt *Tamb. l. 8. tr. 3. c. 2. §. 3. Krimer. à n. 77. & 81. Kugl. De Matr. à n. 56.* ubi agunt de verbis aut signis dubiis circa sponsalia & Matrimonium. Quomodo autem probari possit, vel unde præterea præsumi debeat contracta esse sponsalia, fusè tradit *Gob. à n. 89. & à n. 91.* agit de qualitate testium in hac materia.

Q. 19. Quid notandum sit circa arrhas, sponsalitiarum 134.

largitatem, donum matutinum. *R. §. 1.* Arrha sæpe sumitur pro contractu, quo traditur pignus pro stabilienda obligatione ad non recedendum à facto contractu sub pœna amittendi tale pignus, *Omate de contr. tom. 2. d. 34. f. 1.* Nos hîc

per arrham intelligimus hoc, quod post sponsalia datur veluti pignus pro affecuratione Matrimonii futuri, L. *Arrhis*. Cod. De sponsal. Statuitur autem L. *Si is*, & L. *Mulier*, ibid. si dans arrham sine justa causa resiliat, ut eam amittat alter lucretur, si verò accipiens arrham sine justa causa resiliat, teneatur eandem restituere, tantundem in æquivalenti adjicere, imò etiam triplum aut quadruplum, nisi esset mulier minor 25. annis, tum enim tenetur restituere solam arrham. Injustè autem resiliens tenetur ad te sententiam restituere arrham, sed quod est supra arrham, videtur teneri, saltem si pars altera exigat, uti tenet *Aversf.* q. 8. f. 10. Alii volunt teneri absolutè, alii tantum post sententiam Judicis. E contra, si dans arrham stet promissus retinet suæ arrhæ dominium, potestque absque omni sententia Judicis statim repetere in Matrimonio, uti & tum, quando cum justa causa resilit, possuntque etiam parentes sponsorum sub eisdem conditionibus dare & accipere arrhas. Denique probabilius videtur arrhas potest in quacunque quantitate constitui, etiam in rebus immobilibus, etiam reciprocè, quia nihil horum per leges vetatur; Hæc & plura videantur possunt apud *Sanch.* l. 6. d. 27. & seqq. *Arr.* d. 1. & 36. *Aversf.* supra.

135. §. 2. Sponsalitia largitas est donum, quod post sponsalia traditur sponsæ, non velut in arrham, at tamen sub conditione saltem tacite Matrimonium sequatur, & non fiat fraus in re, soletque aliis nominibus vocari jocalitium, dotalitium, mundus muliebris, donatio in nuptias, donum sponsaliticium. Unde si aliquid datur post sponsalia, & expressè non ad dandum

quod fit veluti in pignus & affecuratiōem, non erit arrha, sed sponsalitia largitas.

§. 3. De sponsalitia largitate statuitur *L. Cum veterum*, & *L. Si à sponso*. Cod. De donat. ante nupt. 136. ut si Matrimonium ex iusta causa non sequatur, dominium illius maneat penes dantem; item ut sponsa, quæ post valida sponsalia passa est osculum (& multò magis si copulam) acquirat pro se & hæredibus suis dominium mediæ partis, quia ruborem istum vel incommodum subiit, & facta est in tantum vilior. Quod etiam post *Trid.* valere docet *Sanch.* l. 6. d. 19. n. 5. contra *Om.* d. 36. n. 58. quamvis enim osculum & copula illa sint peccata, tamen per ea deterioratur sponsa, ergo lex meritò potuit hoc in compensationem damni vel in pœnam peccati sponsi adjudicare sponsæ. Si autem Matrimonium consummatum fuerit, totum est uxoris quoad dominium & usum, quia est vera donatio transferens plenum jus, nec revocabilis, nisi ex causa ingratiitudinis, *L. Si mater*. *L. Si filie*. Cod. De donat. & communis cum *Sperell.* decis. 172. Præterea ille, qui absque iusta causa resilit, perdit jus ad jocalia, & alter innocens acquirit dominium.

§. 4. In dubio, an aliquid sit arrha, an sponsalitium donum, *Gomez* putat præsumi debere esse arrham, quia semper est ob futurum Matrimonium. *Molin.* vult esse donum, quia est, ut sponsa ornatio evadat, aut ut sponsus tantò magis amorem conciliet. *Castrop.* d. 1. p. 13. §. 1. n. 3. cum aliis multis distinguit, & dicit censenda esse dona, si sint res non magni momenti, quales conjux etiam in Matrimonio donare solet conjugì; è contra si sint pretiosa & magni momen-

momenti, putat esse velut arrhas. Addit etiam si alicubi consuetudo sit, ut ea, quæ sponsa mittit, non repetantur, quamvis sint pretiosæ censenda esse dona. Etiam *Sperell.* supra fuit discutit, quandonam præsumi debeat esse sponsalitia largitas, & quandonam quasi dos. Possuntque de sponsalitia largitate plura videri apud *Sanch.* l. 6. d. 16. & seqq. *Omn.* d. 35. *Castrop.* supra.

138. §. 5. Si Titius ante sponsalia det Cajæ aliquid hoc non est arrha nec sponsalitia largitas, quia hæc debent sequi sponsalia, sed est donum conciliandum amorem, cujus dominium potest Cajæ acquirere sine ullo onere. Et quamvis Cajæ vicissim redonet aliquid Titio, per hoc non spondet Matrimonium, sed potest tantum vel se recognoscere liberalitatem Titii. Si tamen sciretur, quod Titius aliter noluisse à se abdicare dominium illius rei, nisi sub conditione secuturi Matrimonii, aut quia putabat esse verisponsalia, quæ assicurare voluisset Cajæ, hæc conscientia teneretur ei reddere, vel quia defuisset absoluta voluntas donandi, vel quia error circa substantiam dedisset causam donationi.

139. §. 6. Si sponsalia dissolvantur absque culpa utriusque sponsi, v. g. quia alteruter ingrediatur Religionem, moritur &c. sponsus itemque sponsa, quæ non est passa osculum vel copulam, debent omnia post sponsalia accepta restituere, quia acceperunt sub spe Matrimonii & ob illam causam, quæ cessante cessat omnis æquitas retinendum: è contrà si sponsa passa sit osculum vel copulam, retinere potest medietatem ab conditionem antè datam; si autem mutuo contenti

dissolvantur sponsalia, multi cum *Sanch.* do-
cent, nihil posse retinere, quamvis osculum vel
copulam admiserit, quia liberè cedit omni
priori jure, sed *Castrop.* n. 17. probabilius dicit
retinere posse, quia consentiendo in dissolutio-
nem, tantum cedit priori contractu sponsa-
lium, non autem jure ad illud, quod acquisivit
amisso pudore.

§. 7. Qui innocens est, & ob alterius cul- 140.
pam, v. g. fornicationem recedit à sponsalibus,
acquit accepta, & justè reperit à se donata, uti
antè insinuatum est, & in Jure habetur apud
Castrop. n. 18.

§. 8. Donum matutinum seu morgengeba, 141.
ut vocat *Haun.* De just. t. 1. tr. 4. c. 5. n. 330.
est donum, quod maritus secundo die nuptia-
rum dat uxori pro pudicitia vel virginitatis
thesauro sibi credito. In Hispania & Lusitania
datur etiam viduis, in Bavaria solis virginibus,
aut quæ saltem in communi æstimatione, cum
nuberent, habebantur virgines. Hujus doni
dominium spectat ad uxorem, quæ etiam alie-
nare potest inter vivos, sed quamdiu retinet,
ususfructus spectat ad maritum, de quo plura
videri possunt apud *Haun.* à n. 462. Circa dota-
lia, contra-dotalia, aliæque bona conjugum
videri possunt dicta l. 3. p. 1. à n. 1017.

Q. 20. An sponsalibus addi possint pacta. R. §. 1. 142.
Affirmativè, & patet ex quotidiana praxi. In-
ter cætera addi potest pactum, 1. ut vir perpe-
tuò habitet in domicilio uxoris, *Castrop.* tr. 28.
d. 1. p. 15. 2. Ut vir post mortem uxoris re-
neatur restituere ejus hæredibus tot nummos
in eadem specie, quot accepit, quamvis certò
futurum sit, ut valor eorum sit tum notabiliter
major,